

Balkanski tiger - ne Slovenija, to je Romunija

Romunija je reven 20-milijonski trg, ki pa izjemno hitro raste

JANEZ TOMAŽIČ
janez.tomazic@finance.si

Slovenija je nanizala nekaj let hitre gospodarske rasti, napovedi so dobre, toda najhitreje rastoča država v regiji je Romunija. Po obsegu BDP so postali največja država na Balkanu, po BDP, merjeno v standardih kupne moči, prehitevajo Hrvaško. Slovenska podjetja imajo s tem trgom dobre izkušnje.

Mednarodni mediji so romunsko rast in napredek opazili lani. Ne gre le za državo, ki sta jo odkrili avtomobilska in lesna industrija, zanimiva je tudi za informacijska podjetja. Najprej so bile te panoge tam zaradi poceni delovne sile in razvite tehnične kulture (to je bilo značilno za veliko komunističnih držav), zdaj tam nastajajo tudi tehnološki start-upi. Odločili smo se, da tudi mi to državo pogledamo podrobneje. Po poročanju Bloomberga v Romuniji primanjkuje deset tisoč programerjev. Vlada je z željo spodbujanja te panoge ter preprečevanja selitev IT-kadrov v tujino znižala obdavčitev za panogo.

Največje gospodarstvo na Balkanu

Eurostat je pred nedavnim objavil podatke o BDP za leto 2017 po posamičnih državah v tekočih cenah. Podatek sam po sebi ne pove veliko, ker gre za različno velike države, je pa seveda zanimiv, saj se je izkazalo, da je Romunija tudi uradno prehitela Grčijo in postala največje gospodarstvo na Balkanu. BDP Romunije v tekočih cenah je konec 2017 znašal 177 milijard evrov, Romunije pa 187 milijard evrov (to je 1,2 odstotka gospodarstva EU). V kratkem bi lahko dohiteli ali prehiteli Portugalsko, kjer je BDP znašal 193 milijard evrov.

Romunija po standardih kupne moči prehitela Hrvaško

Kolumnist Tadej Kotnik je v kolumni Bo romunski vlak prehitel hrvaškega? opozoril,

da Romunija raste zelo hitro in da po enotah kupne moči na prebivalca (PPS) utegne prehiteti Hrvaško (podatki za 2015). Se je leta 2017 to res zgodilo? Eurostatovih podatkov za 2017 še ni, je pa Kotnik ocenil, da je BDP po standardih kupne moči v Sloveniji 25.800, Romuniji 19.000 in na Hrvaškem 18.300. Podatki niso korigirani za inflacijo, a ker Romunija hitro raste, se bo hitro odlepila od Hrvaške in jo dohitela tudi v BDP na prebivalca v evrih. Po podatkih Eurostata je v 2017 Slovenija imela 19.400 evrov BDP na prebivalca, Romunija 8.200 in Hrvaška 11.400.

Številke niso vse, kaj pravijo podjetja

Seveda številke niso vse, treba je pogledati tudi praktične izkušnje. Za pomoč smo prosilo manjše podjetje Unija (računovodstvo in svetovanje) in veliko podjetje Krka (farmacija). Izvoz v to državo raste, lani smo tja

izvozili za 432 milijonov evrov, uvozili pa za 366 milijonov evrov. Za primerjavo, izvoz znaša polovico izvoza v Srbijo.

Računovodska hiša Unija ima mrežo podjetij, tudi v Romuniji. Zakaj ravno ta država? »Romunija vsekakor ima velik potencial, posebno v zadnjih letih, ko se je odprla za tuje naložbe in začela bolj liberalno ekonomijo. Prav zato se nam ta trg zdi zanimiv, saj ponujamo računovodske in svetovalne storitve tudi za podjetja, ki poslujejo na več trgih hkrati,« pravi **Miran Pikovnik** iz Unije in dodaja: »V Romuniji smo združili moči z mednarodnim računovodskim

in svetovalnim podjetjem Accace, s katerim nas povezujejo enaka vizija ter vrednote - znanje, strokovnost, kakovost. Po večletnem sodelovanju smo se lani spomladi odločili, da sklenemo partnerstvo za skupen nastop na trgih srednje in vzhodne Evrope.«

Unija je v Romuniji dobro leto, čuti se, da je zanimanje podjetij za vstop na ta trg veliko. Statistika kaže, da Romunija dohiteva Hrvaško po standardih kupne moči. Kako je v praksi? »Spet težko govorimo o primerjavi. Dejstvo pa je, da je za nas Hrvaška zaradi geografske bližine in ne nazadnje tudi skupne zgodovine zelo perspektiven trg, na katerem smo v zadnjih letih dosegali izjemno rast. To si seveda v bližnji prihodnosti želimo doseči tudi v Romuniji,« pravi Pikovnik.

Krka pobira sadove dolgoletnih vlaganj

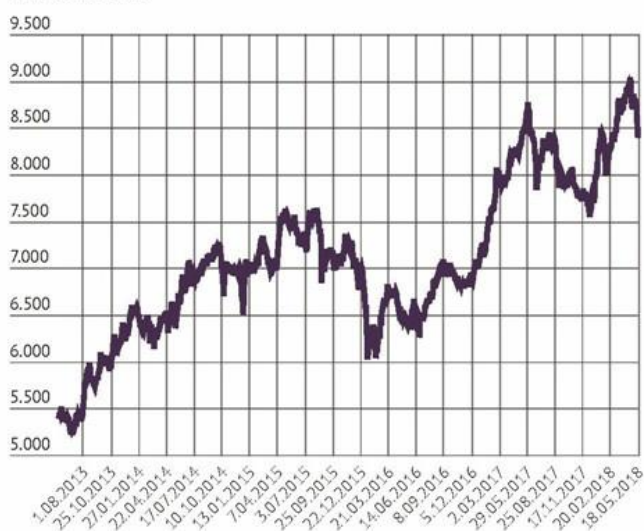
»Romunijo, največji Krkin trg v jugovzhodni Evropi, prištevamo med ključne trge. Na trgu smo že od sedemdesetih let. Intenzivnejše poslovanje na tem trgu sega v devetdeseta leta. Leta 1995 smo v Bukarešti odprli predstavništvo, ki je s 1. januarjem 2009 preraslo v podjetje Krka Romania, kjer je trenutno zaposlenih 195 sodelavcev. V Romuniji smo leta 2017 prodali za 54,2 milijona evrov izdelkov,« pravijo v dolenijskem farmacevtu in dodajajo: »Naše izkušnje na romunskem trgu so pozitivne. Trg je med bolj obetavnimi v tem delu Evrope. V letu 2017 je Romunija dosegla 5,7-odstotno gospodarsko rast. Za leto 2018 je pričakovati nekoliko manjšo rast. Romunija do leta 2023 ostaja v programu financiranja v okviru Mednarodnega denarnega sklada in evropske komisije, kar predstavlja določeno stopnjo zanesljivosti glede pričakovanih gibanj makroekonomskih kazalcev. Ocenjujemo, da bo vrednost trga zdravil v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 ostala na približno enaki ravni. Poslovanje je kljub trenutnim družbenim razmeram na trgu stabilno. Ocenjujemo, da lahko tudi v prihodnje na tem trgu poslujemo uspešno.«

Romunske plače rastejo, a so daleč za slovenskimi

Rast povprečne bruto plače v Romuniji zadnje leto dni obsega 15 odstotkov, na Madžarskem 13, na Češkem 11, na Poljskem devet in na Slovaškem pet odstotkov. Gre za podatke o mesečnih plačah v letu 2017 v primerjavi z letom prej, lokalne valute smo tam, kjer evro ni plačilna valuta, preračunali v evro.

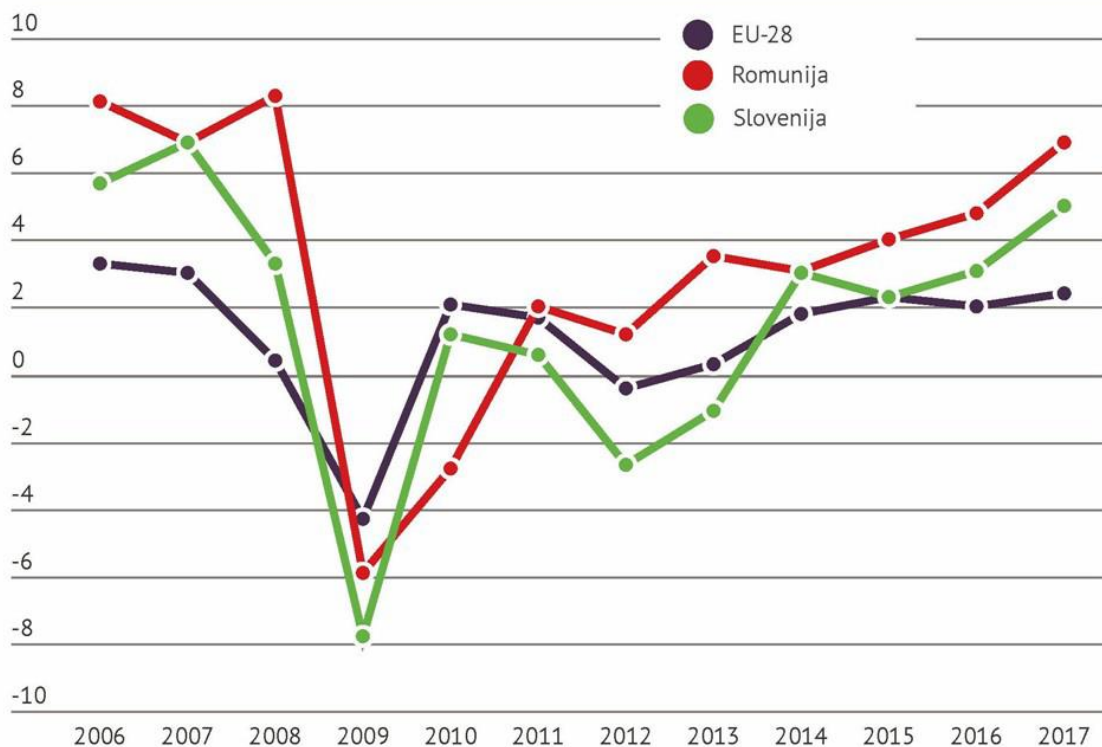
Indeks BET

v indeksnih točkah

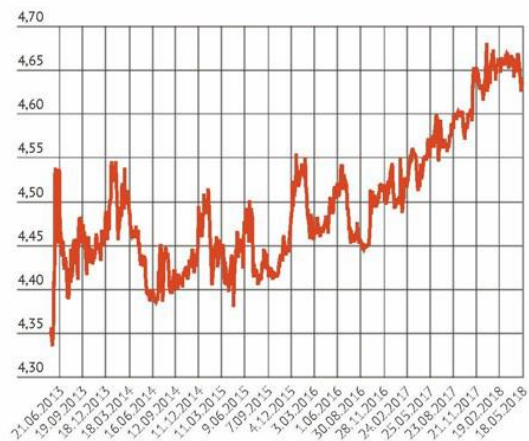
Vir: Bloomberg

Gospodarska rast letno v %

Vir: Eurostat

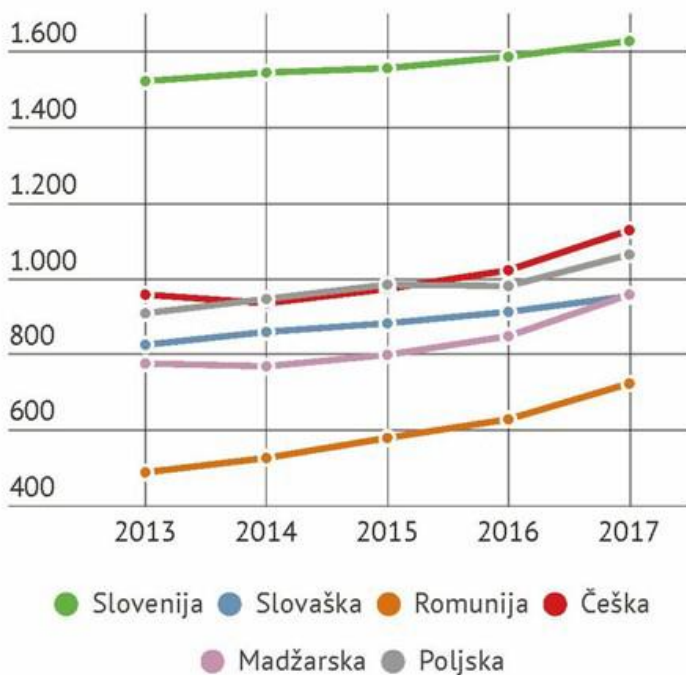
Tečaj evra v lejih

Vir: Bloomberg

Plače na vzhodu rastejo hitreje kot v Sloveniji

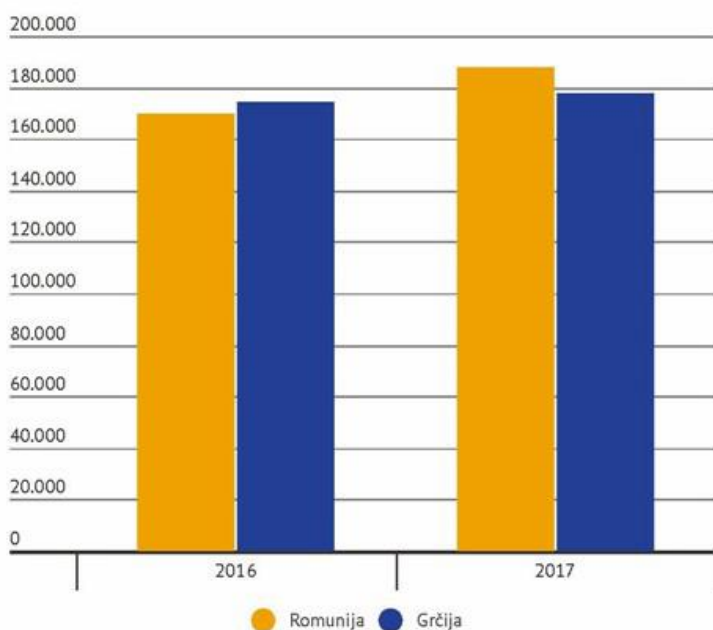
Povprečna mesečna bruto plača (v EUR)

Viri: nacionalni statistični uradi, naši izračuni

Romunija prerasla Grčijo

v milijonih evrov

Vir: Eurostat

